

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXII. (16)

No. (števil.) 8

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

21. februara 1963

Sovjetska hvala in priznanje Titu

Po izgonu Titove Jugoslavije iz kominforma leta 1948 so se odnosi med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo zelo spreminjali. Spočetka so bili napeti in polni medsebojnih očitkov ter obtožb, pozneje, po nastopu Hruščeva, so se zboljšali, na spet poslabšali, dokler ni prišlo do lanskega pomirjenja, ki je dobilo vidno obliko v obisku sovjetskega predsednika Brežnjeva v Jugoslaviji in Titovega v Sovjetski zvezi.

Za sedanje odnose med obema komunističnima državama, ki ju vodita tako ambiciozna moča, kot sta Hruščev in Tito, od katerih vsak smatra, da mu je določena izpolnitev posebnega poslanstva v razvoju svetovnega komunizma, pa poznalci jugoslovanskega in sovjetskega komunizma pravijo, da nikdar niso bili tako dobri, tako prišrnki, kot so danes.

Samo nekaj primerov za to. Tito so ob decembrskem obisku v Sovjetski zvezi pripravili tako slovesen sprejem, kakršnega ni bil deležen še nobeden drug komunistični veljak. Izkazovali so mu tako pozornost, da je bilo vsemu svetu očito, da Moskva Tito postavlja na mnogo višjo stopnjo v lestvici svetovne komunistične hierarhije kot vse ostale voditelje komunizma po raznih državah sveta. Tako veliko priznanje je dobilo delo, ki ga Tito z izdatno ameriško dolarsko pomočjo na svoj način opravlja ne samo za utrditev komunizma v Jugoslaviji, ampak tudi za njegovo še uspešnejše razširjanje v svetu.

Kakor hitro sta se Hruščev in Tito znova pobratila in se dogovorila za nadaljnje delo, so se dvignili kitajski komunisti. Začeli so s silovitimi napadi na jugoslovanski komunizem in osebni mi izpadi na Tita samega. Voditeljem komunizma v Jugoslaviji očitajo izdajstvo leninistične-marksistične ideje in komunističnega sistema. Pravijo, da so plačanci ameriških imperialistov, ki morajo razbijati enotnost komunističnega sveta, v lastni državi da pa zatirajo delavski stan in ustvarjajo nov buržoazni razred in podobno. Ti napadi so bili siloviti zato, da je bilo vsemu svetu povedano, da preko Beograda lete tudi na Moskvo. Kajti kitajski komunisti so istočasno udarjali tudi po Hruščevu, ko so zavračali Titovo prizadevanje za „mirno koeksistenco“ med komunističnimi in nekommunističnimi državami.

Vsi ti kitajski izbruhi sovraštva proti Titu in „njegovemu socializmu“ niso mogli omajati prijateljstva med Moskvo in Beogradom. To je Hruščev pred vsem svetom potrdil na zadnjem kongresu vzhodno nemške komunistične stranke januarja meseca v Vzhodnem Berlinu. Na ta kongres so bili povabljeni zastopniki 90 komunističnih strank iz raznih držav sveta. Prvič po letu 1948 so bili povabljeni na kongres tudi predstavniki Zveze komunistov Jugoslavije. To ni mala stvar v komunističnem svetu, posebno, če je kongres tako važne komunistične stranke, kot je vzhodno nemška, na katerega je prišel sam nosilec svetovnega komunizma Hruščev. Spričo tega delstva so kitajski komunisti poslali na kongres svojega bivšega veleposlanika v Beogradu Wu Siu Chuana, da bi kot poznavalec razmer v komunistični Jugoslaviji pred komunističnim svetom znova obtožil Tita in dosegel obsodbo njegovega „socializma“.

Dogodki, ki so se odigrali ob kitajskem komunističnem napadu na komunistično Jugoslavijo, so znani. Predsednik kongresa Paul Werner je izpade kitajskega delegata na Jugoslavijo javno na kongresu zavrnil in jih obsodil ter z največjo odločnostjo vzel v zaščito „drage goste iz Jugoslavije“. Celo tako daleč je šel, da ni pustil vnesti v stenografske zapise najhujših kitajskih izpadov. Med govorom, v katerem je kitajski delegat obtoževal Tita in njegov način graditve socializma-komunizma, je pa bilo v dvoranah tako vpitje, da komunistični delegati dostikrat Kitajca sploh slišati niso mogli.

Ker se med komunisti nič „spontano“ ne dogaja, ampak je vse vnaprej preračunano in določeno, je bilo tudi vnaprej določeno, da bodo voditelji komunizma iz vseh držav po svetu z vsoto odločnostjo branili Tita in njegovo komunistično Jugoslavijo pred kitajskimi

Novi tokovi med zavezniki

V minulem tednu so se duhovi v SETu in v Angliji že toliko pomirili, da so se začeli kazati prvi znaki nadaljnega razvoja odnosov med SETom in Anglijo na eni strani in SETom ter ZDA na drugi strani.

Vrhovno vodstvo SETa je po francoskem vetu Angliji pod predsedstvom prof. Hallsteina napovedalo dvodnevni sestanek šestih delegacij v Bruslju za prve dni tega tedna. Na sestanku nameravajo razpravljati o dolgoročnih posledicah francoskega vetiranja Anglije. Na splošno strokovnjaki že sedaj ugotavljajo, da Anglija ne bo mogla vstopiti v SET, ne da bi v vseh točkah pristala na ustanovni dogovor te organizacije, se pravi, brez privilegijev zase in za članice njenega Commonwealtha, za kar se je potegovala na dolgoletnih bruseljskih konferencah.

V Londonu so imeli na zahtevo laburistične opozicije dvodnevno debato o Macmillanovem neuspehu v Bruslju, toda je na glasovanju o zaupnici vlada dobila večino s 333 proti 227 glasovom. Tako si je Macmillan začasnó znova utrdil položaj, čeprav je zavladalo splošno mnenje, da bo moral prej ali slej razpisati nove volitve, ker je v zadnjih mesecih prestiž njegove vlade zaradi ponavljajočih se neuspehov, zunanje in notranjepolitičnih, padej tako nizko, da ga ne bo več mogel dvigniti na primerno višino. Napovedujejo, da bodo imeli laboristi ugodno priliko znova priti na oblast pod svojim novim vodjem 47-letnim Haroldom Wilsonom. Ta pa je v svoji zunanjepolitični liniji močno nasproten včlanjenju Anglije v SET in se zavzema za odpravo atomskega orožja z angleškega otoka. Z njegovo zmago bo, tako napovedujejo, Anglija prizadejala še težke ure Zahodni Evropi in ZDA, koristila pa Moskvi.

DE GAULLE BI MORAL SPET UMRETI

De Gaulle v Franciji na splošno ni našel na veliko nasprotovanje svoji politiki do Anglije. Vse bi se pomirilo, kakor je De Gaulle predvideval, če se ne bi zopet našla skupina njegovih osebnih nasprotnikov, ki so koncem preteklega tedna pripravljali unaj nov atentat. Ustreliti so ga nameravali s puško z daljnogledom, ko bi prišel predavati v vojaško šolo v Parizu. Policija je zaradi pravočasno odkrila ter zarotnike, razen enega, tudi že polovila. De Gaulle je ob napovedani uri prišel v vojašnico, kakor da se ne bi nič zgodilo. V poskus atentata je zapletenih 5 oseb: dva častnika, dve ženi in Angležinja, ki je v zavodu počevala angleščino. Glavna zarotnika sta bila topniški kapetan Poinard in grafičar Paule Rousset. Na zaslišanju sta

to zgodilo na kongresu, na katerem je bil sam Hruščev, je to dejstvo v komunističnem svetu še pomembnejše, izpadi. To se je zgodilo. In ker se je Najnovejšo pohvalo in priznanje je pa dobil Tito prejšnji teden, naravnost iz Moskve od glasila komunistične partije „Pravda“. Pisec uvodnika „Za marksistično in leninistično edinstvo in zvezo socialističnih držav“ v njem zatrjuje, da se Jugoslavija vedno bolj naslanja na socialistične države. Veliko zadev, ki jih je komunistična internacionala smatrala za zmotna in za zgraditev jugoslovanskega komunizma škodljiva, da so med tem Jugoslavlani že uredili na notranje in zunanjepolitičnem področju.

„Ni prav zatrjevati, kakor to delajo nekateri komunisti, da jugoslovanski voditelji nikdar niso videli napak,“ pravi dalje „Pravda“. Da bi pojasnil to svojo trditve uvodničar „Pravde“ podrobno naveda razvoj dogodkov, ki so se odigrali v Jugoslaviji in navaja zadnje Titove ter Rarkovičeve izjave, kakor tudi objave Zveze komunistov Jugoslavije v letu 1962 in 1963, v katerih priznavajo, „da so se dogajale napake in zmote, ki so jih kritizirali in odstranili“. Kot primer navaja Titovo izjavo 6. maja 1962 v Splitu. Razen tega je Tito ob koncu leta 1962 v Železniku potrdil, da njegova država zasleduje iste cilje, kakor ostale socialistične države, „v prvi vrsti graditev socializma, kateremu bo potem sledil komunizem“. „Pravda“ nato še posebno poudarja, da je Tito svoje stališče gle-

izjavila, da sta hotela generala De Gaulle ubiti, ker da je „narodni sovražnik števil. 1“. Je to že četrti poskus atentata na De Gaulle v zadnjih 17 mesecih.

ZDA SE NE UMAKNEJO IZ EVROPE

Kennedy se na svoji zadnji tiskovni konferenci ni mogel izogniti vprašanju nadaljnjih odnosov ZDA s Francijo kot tako in z vso Zahodno Evropo. V svojih izjavah je poudaril, da ZDA ne bodo umaknile svojih vojaških oddelkov iz Zahodne Evrope, „razen, če za to ne bodo naprosene“. De Gaulle je že pred tem objavil, da se Francija strinja z bivanjem ameriških čet v Zahodni Evropi. Nadalje je Kennedy objavil, da ZDA nimajo nobenega načrta o kakšnem nastopu proti De Gaulle zaradi njegovega vetiranja Anglije in njegovega odklonilnega stališča do izključne ameriške kontrole nad atomskim orožjem. Nasprotno je Kennedy dejal, da če ZDA ne bodo imele več odgovornosti za odločilni ukaz o uporabi atomske bombe, bo pač morala to imeti druga država, bodisi Anglija, bodisi Francija. Toda jasno je, je menil Kennedy, da bo nekdo moral biti odgovoren za to. Na vprašanje o padanju ameriškega prestolja pa je Kennedy neodločno odgovoril: „Morali bomo čakati. Bolje bomo vedeli za to v prihodnjih dveh letih.“

TEKMA

Med SETom in Anglijo z njenim blokom sedmih držav (te so se pod vodstvom Anglije povezale v gospodarski blok, da bi uničile SET takoj ob njegovem nastanku pred osmimi leti; imenujejo se European Free Trade Association — Evropska zveza za svobodno trgovino — EFTA) se je tako začelo novo tekmovalje, kateri od obeh blokov bo gospodarsko nadladal. Anglija je že imela sestanek z ostalimi šestimi članicami v Ženevi ter so sklenili, da se zaenkrat ne bodo poskušali povezati s SETom. Prav tako so sklenili, da bodo že v naslednjih dveh letih med seboj odpravili vse carinske meje in tako prehiteli SET, ki si je določil rok za ta korak do leta 1967. Izmed članic EFTA je bila samo Avstrija, ki je objavila, da se bo morala kmalu odločiti za izstop iz tega bloka in se včlaniti v SET, ker po svojem gospodarstvu in zemljepisnem položaju spada tja.

V SETu pa se je začela zlasti Zahodna Nemčija potegovati za čim bolj neovirano gospodarsko politiko tega bloka do Anglije in njenih sedmih sopoltnikov ter do ZDA, tako da se bo polagoma EFTA morala preliti in končno zlit v trdno enoto s SETom. Takrat bo morda Anglija že dovolj zrela za včlanjenje v SET.

„posebne jugoslovanske poti v socializem“ pojasnil, ko je dejal: „Ne oziramo se na glasove, ki jih dostikrat čujemo od vseh strani, češ, da imamo mi poseben socializem z narodnimi zastopniki, socializem, ki je lahko dostopno in privlačno celo za nesocialistične države. Mi takih izrazov simpatij ne potrebujemo, kajti to, kar mi hočemo doseči je socialistična družba in odnos, ki so v skledu s socialističnimi državami“.

„Pravda“ zatem nadaljuje in zaključuje svoja izvajanja v obrambo Tita in njegovega „socializma“ takole: „Če temu dodamo še to, da se je vloga partije v državi in upravi v Jugoslaviji počela, kakor tudi gospodarsko načrtovanje in da z zunanjepolitičnega stališča Jugoslavija in Sovjetska zveza zavzemata enako ali zelo podobno zahtevanje: miroljubna koeksistenco, razorožitev, vzhodnonemški problem, je jasno, da mora vse to voditi k pojava socialističnih položajev v državi in k približevanju Jugoslavije k drugim socialističnim državam“.

Komunistični blok, ki ga vodi Sovjetska zveza, je na kongresu v Vzhodnem Berlinu z vso silo branil Tita in jugoslovanski komunizem. Hruščev, vodja komunističnega bloka, se je osebno izpostavil v obrambo Tita in njegovega komunizma. „Pravda“, glasilo sovjetske komunistične stranke je Tito in njegovemu komunizmu napisala pravi slavospev.

Ali ne bi mogla vsa ta dejstva odpreti oči zadnjemu dvomljivcu?

Venezuela se bije

Castrov režim, ki za ameriško celino predstavlja sovjetsko postojanko za širjenje komunizma zlasti po latinski Ameriki, se je po nalogu iz Moskve v zadnjih tednih zlasti zagrizel v teroristične akcije in sabotaže proti Betancourtovi venezuelski vladi ter hoče z vso silo spremeniti to petroleja bogato državo v nov sovjetski satelit na ameriški celini.

Da bi vzbudili novo pozornost naše, so venezuelski komunisti na pobudo s Kube kot morskimi razbojniki zavzeli venezuelsko ladjo Anzoategui ter se več dni izmikali ameriškim in venezuelskim patrolnim čolnom in letalom. Končno so jih odkrili blizu brazilske obale severovzhodno od pristanišča Belem. Razbojniki so zaprosili brazilske vlado za politično zaščito in jo dobili. Z ladje so po radiu javljali, da so hoteli samo opozoriti svetovno javnost naše in proti Betancourtu.

Opazovalci ugotavljajo, da to pomorsko komunistično razbojništvo predstavlja brezupno castrovsko komunistično kampanjo za preprečitev splošnih volitev, ki so v Venezueli napovedane proti koncu letošnjega leta in da bi zrušili Venezuelo v revolucionarni kaos.

Napad na ladjo se je zgodil istočasno z novim izbruhom terorja v Caracasu, da bi verjetno komunisti ustvarili vtis, da se je začela splošna revo-

lucija proti Betancourtu in da bo Venezuela kmalu postala druga Kuba.

Za temi dejanji stoji venezuelska OF, ki se imenuje Frente Armado de Liberación Nacional. Ta rdeča organizacija je oborožila komuniste v venezuelskih gozdovih z orožjem, ki v glavnem prihaja s Castrove Kube.

Venezuelska vlada je pred kratkim odkrila načrt te organizacije, po katerem so nameravali pobiti vladne ministre in veliko število drugega prebivalstva in izvesti velike sabotaže na petrolejskih poljih, ki so stebel venezuelskega gospodarstva. Prav tako so poskušali preprečiti Betancourtu odhod v ZDA na konferenco s Kennedyjem.

Opazovalci nadalje ugotavljajo, da so komunisti pospešili svoj teror tudi zaradi letošnjih jesenskih volitev. Če bo Betancourt do takrat zdržal, bo prvi predsednik v venezuelski zgodovini, ki je ostal na svojem položaju vso svojo predsedniško dobo. Sedaj se odigrava zadnje dejanje drame: ali bo Betancourt zdržal ali ne? Castrovski komunisti, ki so dobili toliko udarcev od Betancourta v zadnjih dveh letih, so, kakor kaže, pripravljani na bitko za eno najbogatejših južnoameriških držav. V januarju je FALN izdala revolucionarni letak, v katerem trdi, da je „oborožena borba glavna oblika borbe“. V letošnjem letu da je glavna naloga FALN uničiti sedanjo vlado in vzpostaviti „ljudsko demokratični režim“.

I Z T E D N A V T E D E N

New York je že 10 tednov brez listov, ker stavka časnikarjev in grafikov traja še naprej. Sodiijo, da je stavka doslej že povzročila okoli 200 milijonov dolarjev škode. Samo lastniki listov so utrpeli škode 88.500.000 dolarjev.

Državni podtajnik za narodno obrambo ZDA Gilpatric se je vrnil iz Evrope, kjer je imel razgovore v Parizu z vojaškimi poveljniki zahodnodemokratske obrambne skupnosti, v Bonnu s kanclerjem dr. Adenauerjem, v Rimu pa s predsednikom italijanske vlade Fanfanijem. Po vrnitvi v Washington je izjavil, da bo zahodnoevropska obrambna skupnost od 1. aprila naprej razpolagala tudi s tremi podmornicami oboroženimi z atomskimi raketami Polaris. Ameriške podmornice z atomskimi raketami bodo križarile v Sredozemskem morju.

Harold Wilson je novi predsednik britanske laboristične stranke. Je 47 let stari profesor ekonomskih in političnih ved ter je bil doslej v stranki zunanji minister vzporedne opozicijske vlade. Za predsednika stranke je bil izvoljen s 144 glasovi proti 103 glasovom, ki jih je dobil njegov protikandidat Jorge Brown. Wilson je doslej najmlajši predsednik britanske laboristične stranke, kajti sed. lord Atlee je bil star 52 let, ko je bil izvoljen za predsednika, umrli Gaitskell pa 49 let. Po izvolitvi je Wilson izjavil, da bo s svojo politično delavnostjo na novem položaju zasledoval tri cilje: 1. Ohranitev enotnosti stranke, ki jo je prevzel od umrlega Gaitskella, 2. nadaljevanje zmerne politike pok. Gaitskella in 3. voditi stranko tako, da bo pri prihodnjih volitvah zmagala.

Izjavil je tudi, da bo najprej obiskal ZDA, nato pa tudi Sovjetsko zvezo. Amerikancem bo povedal, da je odločen zagovornik ohranitve zahodnoevropske obrambne skupnosti, opozoril jih pa tudi na napake, ki jih v svoji politiki delajo.

V Angliji sodijo, da bo Wilson novi predsednik angleške vlade, kajti splošno je prepričanje, da bodo pri prihodnjih volitvah, ki bodo najkasneje v jeseni prihodnje leto, zmagali laboristi.

V Zahodnem Berlinu so imeli v nedeljo volitve župana in občinskih svetovalcev. Za župana je bil ponovno izvoljen še z večjo večino dosedanji župan Willy Brandt, katerega nemški socialisti postavljajo kot svojega kandidata za predsednika zvezne vlade. Pri volitvah so socialisti dobili 961.943 glasov (61,9%), krščanski demokrati 448.389 (28,9%), svobodni liberalci 123.318 (7,9%) in komunisti 20 tisoč 887 (1,3%). Socialisti so dobili 80 poslancev odn. občinskih svetovalcev,

krščanski demokrati 39 in svobodni liberalci 10. Komunisti so ostali sploh brez zastopstva, ker niso dosegli zahtevanih 5% glasov. Pri volitvah so precej nazadovali tudi kršč. demokrati.

Vodja italijanske socialdemokratske stranke Giuseppe Saragat je bil tri dni na obisku v ZDA. Med drugim je imel s predsednikom Kennedyjem 70-minutni razgovor, v katerem mu je pojasnil vse notranje in zunanjepolitične probleme sedanje Italije s stališča te italijanske politične skupine.

Predsednik italijanske republike Segni je razpustil parlament ter razpisal splošne volitve za 28. april. Volivna borba se je začela že pred razpisom volitev. Sodiijo, da bo najbolj ostra in žilava v vseh povojnih letih Italije. Komunisti so začeli splošen napad na vlado z obtožbo, češ, da je Fanfanijeva vlada pristala Amerikancem, da bodo imeli v eni od italijanskih luk svojo bazo ameriške podmornice z atomskimi raketami Polaris. Predsednik vlade Fanfani je odločno zanikal komunistične trditve z zagotovilom, da doslej med Italijo in ZDA zadevnih razgovorov sploh še ni bilo.

Na kongresu madžarske komunistične stranke so delegati napadali zadržanje kitajske komunistične stranke zaradi njenih očitkov Hruščevu zaradi njegovega zadržanja v kubanski krizi. Za predsednika stranke je bil znova izvoljen Janoš Kadar, ki je zatrjeval, da je „mirovna politika Hruščeva in bloka soc. držav“ dosegla popolno zmago v zadnji kubanski krizi.

V Iraku kažejo zadnji dogodki, da se je revolucionarna vlada polkovnika Abdela Salama Arefa utrdila na oblasti. V zadnjih dneh je vlada zadušila še zadnja komunistična gnezda v Bagdadu in notranjosti države, po justifikaciji nosilca prejšnjega režima generala Abdel Karima Kassema je dala ustreliti še štiri njegove funkcionarje. Proti skupini funkcionarjev prejšnjega režima v državi pa napoveduje proces. Državni minister Hazim Jawad je zanikal poročila v listih, da je moralo že 1500 sovjetskih vojaških in civilnih strokovnjakov, ki so bili v Iraku, zapustiti državo. Po njegovi izjavi bo vlada spoštovala vse zunanjepolitične obvezne, ker hoče kot zagovornica „pozitivne nevtralnosti“ biti z vsemi državami v dobrih odnosih.

Med Sirijo in Izraelom so se v zadnjem času zaradi obmejnih nesoglasij odnosi zostrili ter so Sirijci začeli pošiljati na mejo večje kontingente vojske. Izraelci so jim zagrozili, da bo sleherni napad na kako izraelsko vas pomenil napad na Tel Aviv, ter da bodo takoj primerno odgovorili.

Pier Giorgio

V prazne prebarvanem in pobeljenem Planinskem stanu so zvonko doneli stavki Tončkove „Hessove lestve“. Recital je pisatelj Stanko Kocipec. V neugnani, romantični besedi upodobljene doživljaji z valentinske ekspedicije so se vsipali pred zbrane odbornike, člane in goste Slovenskega planinskega društva. S stene nas je spremljal smehljaj njega, ki je te besede zapisal in ki nas je pred devetimi leti, 17. 1. 1954, zapustil v ledenem plazu na gori Paine.

Prav ob tisti uri, ko smo v Barilo, čak zborovali v Tončkov spomin, sta se ob robu kontinentalnega ledu dva fanta pripravljala na svoj drugi bivač v ledeni steni Pier Giorgio. Sedemnajstega januarja leta 1963 ob sedmih zvezdah sta dosegla najvišjo točko v dolgem grebenu, ki pomeni vrh gore. Že v naprej sta vedela, da v pičlih urah dnevne luči ne bosta mogla sestopiti in da je drugi bivač neizbežen. Na srečo je bila gora usmiljena in prislovitveno patagonsko slabo vreme jima je tudi to noč prizaneslo. Privezana na klime v steni, brez spalne vreče, sta preživela dolge nočne ure, budila sta drug drugega in se gibala, da jima prsti ne bi zmrznili. Dne 18. januarja opoldne sta brata Peter in Jure Skvarča dobesedno popadala v svoje spalne vreče v šotoru na zgorjem ledeniku ter spala in spala dva dni in dve noči. Zbudila sta se samo za jed, ki jima jo je pripravil gorniški tovarš Eduardo Monelos. Medtem pa je neurje že sipalo novi sneg na slovensko zastavico, ki sta jo fanta pustila v skalah vrha in vihar je tulil okrog špic Pier Giorgio, Pollona in Fitz Roya.

Tridnevni napori v poledeneli steni so zaključili dolgo obleganje gore, ki je že leta izzivala argentinske plezavce. Svoje italijansko ime je dobila seveda od raziskavca De Agostinija, s katerim smo se kregali zaradi Paine. Salezijanec se je povzpel na planoto kontinentalnega ledu po dolini Električne reke (Río Eléctrico) in na jugu je uzrl nepristopne stene brezimne granitne gore, ki jo je po svoji navadi hitro krstil in sicer z imenom nekoga svojega učenca. Leta 1952 so argentinski plezavci prav s te strani prvič dospeli do podnožja vrtočev, navpičnih plati, Watzl, Cazaux, Pillet, Guthman in Stegman — imena v gorniških krogih dovolj poznana — so brž spoznali, da je s severa Pier Giorgio nedostopen in lotili so se primernejših in hvaležnejših ciljev.

V poletju 1959/60 je vodil Juan José Quintas prvi poskus z južne strani. Prav isti andinist se je vrnil naslednje poletje (1960/61) z novimi sodelavci. Bariločan Carlos Bottazzi je dosegel južno steno in ugotovil možne smeri, a odprava se težkega problema ni lotila, ker jo je slabo vreme izčrpalo že v nastopanju po ledeniku. Naslednje poletje (1961/62) so prišli buenosaireski in tucumanski plezavci, Skupina, ki ji je načeloval Jorge Insúa, je opremila prvi del stene, a je odnehala, ker so plezavci ozeblji v noge. Letos je po-

Nova upravna razdelitev Slovenije

Komunistični oblastniki doma ne pridejo ven iz nepranezanega poskušanja na gospodarskem in upravno političnem področju. Nепrestano izdajajo nove odredbe, spreminjajo in dopolnjujejo stare in samo povečujejo zmedo, ker dostikrat funkcionarji sami več ne poznajo veljavnih zakonskih predpisov.

V upravno-politični razdelitvi države so tudi že napravili vrsto sprememb. Do konca leta 1962 so imeli Slovenijo razdeljeno na 8 okrajev. Sedeži teh so bili: Ljubljana, Novo mesto, Celje, Maribor, Murska Sobota, Kranj, Nova Gorica in Koper. Decembra meseca je pa Izvršni svet LRS izdelal zakonski osnutek, s katerim je Slovenijo administrativno-politično razdelil samo v štiri okraje. Ti so: Ljubljana, Celje, Maribor in Koper. Pod okraj Koper spada vse področje prejšnjega novogoriškega okraja. Se pravi vsa jugoslovanska Primorska do Predela, Ljubljanski kraj obsega skoro vso prejšnjo Kranjsko, pod Celje spada področje Spodnje štajerske in del biv. novomeškega okraja, pod Maribor pa ostali del slov. štajerske in Prekmurje.

Komunistični oblastniki o zakonskem osnutku niso dali dosti razpravljati niti svojim poslancem ter so ga z vso maglico sprejeli v odboru za organizacijo oblasti in v parlamentu. V odboru za organizacijo oblasti sta ga bratila podpredsednik Izvršnega sveta LRS

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Še o „justicializmu“ in „peronizmu“

Zadnja izjava drž. tajnika za vojsko o razliki, ki jo dela vojska med justicializmom in peronizmom, je še vedno predmet razpravljanja v tisku in izjav, ki jih dajejo predstavniki posameznih političnih strank.

Listi kot „La Prensa“, „El Mundo“ in drugi se bavijo s tem vprašanjem in zavzemajo do njega stališče. Pri „Prensi“ je povsem odklonilo. Pravi, da bi justicializmom in peronizmom ni razlike. Tudi El Mundo pravi, da je to vprašanje še polno neznank, pozdravlja pa prizadevanja vlade za pomirjenje. Za zakon o političnih strankah pravi, da ima samo ta namen, da bi biv. peronistom omogočil, da bi se

leg skupine, ki so ji pripadali brata Skvarča in Monelos krenila pod goro še odprava, ki jo je vodil Cesarino Fava. Pier Giorgio (po Puentesovi triangulaciji 2.565 metrov, preje se je navadno računalo da ima gora 2.900 metrov), je tretji vrh na področju kontinentalnega ledu, na katerega so stopili slovenski plezavci. Prvi je bil San Valentin (4.058 m) (D. Bertonec in T. Paugerc 1952), drugi Balmaceda (2.060 metrov) (I. Arnšek, I. 1957). Najbolj obiskana je bila seveda gora Paine, ki pa nam svojega vrha ni prvoščila. V. Arko

dr. Joža Vilfan in Mitja Ribičič. Dr. Vilfan je med drugim navajal, „da je Izvršni svet, ko je pripravil predlog zakona, imel pred očmi predvsem aktualne in pereče gospodarske naloge, ki terjajo nenehno aktivnost vseh organov na vseh stopnjah. Če bi pred združenjem okrajev šli na daljše pripravljalne procese, bi to nedvomno v precejšnji meri demoraliziralo aparat na okrajih in tudi v nekaterih občinah, kar bi lahko imelo zelo škodljive posledice v gospodarstvu.“

Z gornjimi argumenti je dr. Vilfan povsem jasno povedal, da sedanji komunistični oblastniki doma vladajo brez ljudstva. Z diktatom, ki ga morajo izglasovati komunističnemu vladnemu sistemu poslušni poslanci. Zato tudi podarek v njegovem utemeljevanju naglice, s katero so sprejeli omenjeni zakonski osnutek v odboru za organizacijo oblasti 13. decembra, v parlamentu pa 17. decembra, da se niso odločili „za daljše pripravljalne procese“, ker vedo, da jih ljudstvo ne bi odobrilo. Zato tega vprašanja tudi niso dali v razpravo tkzv. „zborom volivcev“.

Komunistični oblastniki prav nič ni moti dejstvo, da bo nova politično-upravna razdelitev Slovenije ljudem nakopala samo nove izdatke in izgubo dragocenega časa. Saj bo npr. človek, ki živi v Bovcu zamudil kar tri dni, če bo moral po opravih na okraj v Koper.

vključili v demokratično politično življenje v državi, se politično organizirali tako, kot je po zakonu določeno, opustili pa sleherno misel na obnovo leta 1955 zrušenega režima. Jasno morajo vedeti, da vrutite nazaj ne more biti. Za vlado pravi, da se bo glede justicializma morala še točneje izjaviti.

O udeležbi justicialistov pri prihodnjih volitvah je dal izjavo tudi podpredsednik biv. revolucionarne vlade admiral Rojas. Dejal je, da bi bilo mogoče justicialiste pustiti na volitve samo tedaj, če bi bili organizirani kot politična stranka po določenih ustave, delali na izboljšanju socialnega položaja ljudi in obsodili jasno diktaturo, ki je bila zrušena 16. septembra 1955 in nje-

NOV VAL MRAZA NAD EVROPO

Nad Evropo se je te dni razlil nov val ledenega mraza. Skoro po vseh državah je močno snežilo. Snega je padlo toliko, da je bil ponekod ustavljen ves železniški in cestni promet.

V Južnem delu Evrope so imeli ponekod namesto snežnih viharjev močna neurja. Tako zlasti v Španiji in vzhodni Jugoslaviji, kjer so se reke v stari Srbiji razlile in poplavile nad 10 hektarjev in 3.200 hiš.

volivce točno opredeljeno po svoji obliki in z zagotovilom, da bo ta oblika v resnici tudi obveljala, če bi se za njo izjavila večina Hrvatov ali večina Srbov.

Dr. Pešelj pravi, da se „morda vendar, če veruje v zdrav razum in zrelo presojo hrvatskega in srbskega naroda, toda je prepričan, da bo alternativa skupnosti, sporazumno dogovorjene, jasno določene in medsebojno zajamčene, dosegla pomembno zmago nad alternativno razhoda, če bi obe izbiri postavili pred oba naroda na demokratičnih volitvah.“

„Vzrok“ hrvatsko-srbskega spora Postavitev pred narod alternativne o ohranitvi državne skupnosti, pa zahteva predhodne razgovore in sporazum tistih hrvatskih in srbskih demokratičnih skupin, ki so voljne pri tem delo sodelovati. Tak sporazum pa zahteva odstranitev vzroka za srbsko-hrvatski spor, ki leži v različnem gledanju na značaj in obliko državne skupnosti. Odstranitev teh vzrokov in uskladitev hrvatskih in srbskih stališč ni lahka stvar. Za doseg tega cilja bo treba imeti mnogo dobre volje, uvidevnosti, popuščanja na obeh straneh.

V razgovorih demokratičnih predstavnikov in ostalih javnih delavcev je po dr. Pešlju „treba najprej določiti osnovo ali bazo enakopravnosti Hrvatov in Srbov, s tem pa tudi ostalih narodov Jugoslavije, Slovencev in Makedoncev.“ Očividno je, da splošne fraze kot „federativna ureditev“, „zveza svobodnih držav in narodov“, „enakost in bratstvo“, ali podobno ne zadovoljuje. Vse to ima mo na papirju in v teoriji tudi danes,

nega šefa. Toda to je po izjavi admiral Rojasa utopija, ker justicializem temelji na mitu, ki ga je ustvaril bivši diktator, in izkorišča zmešane duhove, noče jim pa pojasniti tega nečastnega dela pobeglega diktatorja. Po Rojasovem mnenju je ravno to tista delavnost, ki ovira, da bi se zapeljana in vplivom podvržena množica mogla usmeriti v demokracijo.

O tem vprašanju se je izjavil tudi vpkojeni polkovnik Reimundes, še vedno vplivna osebnost med argentinskimi vojaškimi svetom. On zatrjuje, da je peronizem enak justicializmu. Peronizem in justicializem priznavata samo enega šefa in po njegovem mnenju ni peronizma in justicializma brez Perona.

Delo za obnovo peronističnega režima prepovedano

Vlada je prejšnji teden izdala dekret, s katerim je spremenila v dekret-zakon zakonsko določilo, ki ga je izdala leta 1956 vlada osvobodilne revolucije o prepovedi nošenja znakov biv. peronistične stranke, uporabljanja načina peronistične propagande ter sploh vsakega delovanja, ki bi zasledovalo obnovo leta 1955 zrušenega peronističnega režima. Za prestopke so določene stroge kazni.

Gornji zakonski dekret so poleg predsednika dr. Guida podpisali še min. za narodno obrambo dr. Astiguetta, min. za notr. zadeve dr. Rudolf Martinez, drž. tajnik za vojsko gen. Rattenbach, za mornarico viceadmiral Garzoni, in za letalstvo brigadir McLoughlin.

Priznavanje strank

Sodnik za volilne zadeve v Buenos Airesu je doslej priznal že več strank, ki so se na novo organizirale po določenih novega zakona o političnih strankah. Doslej je potrdil naslednje stranke ter jim dovolil delovanje na vsem državnem področju: Unión popular — ljudska zveza, Demokrasko konservativno ljudsko stranko, Federacijo sredinskih strank, Krščansko demokrasko stranko in Progresivno demokrasko stranko. „Unión popular“ je neoperonistična stranka ter je proti njeni odobritvi vložil priziv državnim tožilec, ki zatrjuje, da je to samo prikrita peronistična stranka, ki je pa v Argentini prepovedana.

Tudi ing. Alsogaray ustanavlja fronto

Prejšnji minister za gospodarstvo ing. Alsogaray je v mestu Leones v prov. Córdoba v javnem predavanju napovedal, da bo v kratkem ustanovil narodno delovno fronto, v kateri bodo zastopani delodajalci, delavci, zadrugarji in sindikalisti. Nujnost ustanovitve narodne delavne fronte da nerekule dejstvo, da v predvolilnem boju politične stranke iščejo samo volilce, nobena pa ne pove, kako misli reševati in rešiti gospodarsko krizo, pod katero ječi država. Alsogaray je zatrjeval, da

SMRT ARGENT. ŠKOFA ANUNCIADA SERAFINIJA

V španskem mestu Vigo je umrl v ponedeljek 18. t. m. zadet od kapi škof škofije Mercedes v prov. Buenos Aires msgr. Anunciado Serafini.

Slovenske izselence v Argentini je dobro poznal, ker jih je vsako leto sprejemal, pozdravljal in navduševal za njihove verske in narodne ideale ob vsakoletnem romanju v argentinsko narodno svetišče k Lujanski Materi božji.

Pogreb umrlega škofa je bil v sredo. Njegovo truplo so prenesli na angleško ladjo, ki je na poti v Argentino.

Gen. Ongania potuje v ZDA

Vrhovni poveljnik argentinske vojske gen. Ongania bo prihodnje dni odpotoval na 16 dnevni prijateljski obisk v ZDA, kjer bo imel v Pentagonu razgovore z ameriškimi vojaškimi osebnostmi. O vsebini teh razgovorov ne bo izdano nobeno poročilo. Kljub temu je pa ameriški list „Washington Post“ že 26. januarja napovedal, da bo predmet razgovorov v Pentagonu ustanovitev posebnega latinsko-ameriškega armadnega zbora, ki bi bil izvežban za gverilsko vojskovanje in bi ga bilo mogoče vsak čas mobilizirati skupno z ameriškimi oboroženimi silami, da bi nastopil takoj v akcijo, kjer bi bilo treba braniti svobodo in demokracijo pred napadom komunistov. Nekateri vedo tudi povedati, da bo general Ongania imel v ZDA z ameriškimi vojaškimi in vladnimi osebnostmi razgovore za sklenitev posebne obrambne pogodbe med Argentino in ZDA.

Te dni je imel general Ongania v vrhovnem poveljstvu argent. vojske posvete z različni generali. Na vse vojaške enote v državi je poslal tudi radiogram, v katerem jih opozarja da je znano povelje 150 v polni veljavi. Zlasti kar se tiče prepovedi slehernega delovanja za obnovo biv. peronističnega režima.

ZBORNİK-KOLEĐAR SVOBODNE SLOVENIJE

za leto 1963 stane samo 450 pesov. Pri naročilu po pošti priložite še 30 pesov za poštino, priporočilno in ovojnino.

Iz političnega življenja jugoslovanske emigracije

Na trditve zlasti hrvatskega emigrantskega tiska, da se je hrvatski narod v bivši Jugoslaviji že ponovno plebiscitarno izjavil za svojo neodvisno državo in da je zaradi tega treba predstavljati, da večina Hrvatov Jugoslavije noče v nobeni obliki, dr. Pešelj zatrjuje, „da to ni povsem točno. Borba hrvatskega naroda, ki jo je v stari Jugoslaviji najprej vodil štefan Radić, zatem pa dr. Maček, je šla prvenstveno za doseg enakopravnosti Hrvatov in Srbov. Če bi se nekoč dosežena enakopravnost izražala v preureditvi državne skupnosti ali pa v njenem razpadu, je hipotetično vprašanje. Dejstvo je, da je hrvatsko-srbski sporazum iz leta 1939 vodil hrvatsko politiko v smer preureditve države, ne pa v njen razpad. Na drugi strani je pa tudi res, da so bile močne skupine tako pri Hrvatih, kakor pri Srbih, ki so bile vsaka iz svojih razlogov proti omenjenemu sporazumu. Hrvati, ker je sporazum priznavaj obstoj državne skupnosti, Srbi pa, ker so Hrvati postali „država in državi“. Če so te skupine predstavljale večino, bi bilo mogoče ugotoviti na volitvah, ki bi bile po sporazumu, do česar pa, žal, ni prišlo.

Neodvisna država Hrvatska, ki so jo ustvarili vojni dogodki, s svojimi zahtodnimi mejami in totalitarnim režimom, po zatrevanju dr. Pešlja, ni predstavljala volje večine hrvatskega naroda, kakor je tudi Nediceva samo-

stojna Srbija še manj zadovoljevala srbske narodne težnje in koristi. Gotovo je torej, da do danes niti Hrvati niti Srbi niso bili vprašani, da bi se svoobodno izjavili, če žele skupno državo, in če jo žele, pod kakimi pogoji jo hočejo imeti. „Gotovo je tudi, da samo v svobodnem odgovoru na to vprašanje leži rešitev prvega elementa srbo-hrvatskega spora, njegovega bistva“, zatrjuje pisec članka.

Dr. Pešelj si tudi ne dela nobenih utvar, da bi se z enostavnim plebiscitom moglo rešiti bistvo srbo-hrvatskega spora. Kajti gotovo je, da bo vsak Hrvat glasoval za hrvatsko državo, Srb pa za srbsko državo, če bo postavljeno vprašanje ali želi živeti v svoji svobodni in neodvisni državi. Tudi sam Bogve, kako bi glasovali muslimani, če bi imeli na izbiro samo dve odločitvi: Srbija ali Hrvatska. Iz tega je razvidno, da mobenoglasovanje, postavljeno izključno na narodno-emocionalna čustva ne more dati pozitivnega rezultata. Še več: lahko vprašanje še bolj zaostri. Zato dr. Pešelj smatra, da morajo pred vsakim plebiscitom glavne demokraskke politične skupine pri Hrvatih in Srbih napraviti sporazum, ki naj vprašanje pojasni za volitve v dveh alternativah — razhod ali skupnost. Med tem, ko mora ostati prva odločitev — razhod kot možnost, o kateri se volivci lahko svobodno izjavijo, je treba drugo odločitev — skupna država, postaviti pred

a vendar niti Hrvati niti Srbi niso zadovoljni brez ozira na sedanji komunistični režim v državi. Z drugimi besedami: že sedaj je treba jasno ugotoviti kaj se misli pod „federativno ureditvijo“ pod „zvezo svobodnih držav in narodov“ in pod „bratstvom in enakostjo narodov Jugoslavije“ itd. Zatem kakšne garancije se medsebojno dajejo in vračajo, da se bo sporazumno stališče o državni skupnosti tudi v resnici spravilo v življenje, če bi ga na svobodnih volitvah sprejela večina Hrvatov in večina Srbov. Vnaprej zatrjevati, da je tak sporazum med Hrvatih in Srbih nemogoč, je najmanj, kar lahko trdimo, preuranjeno.“

Glavna razlika Hrvatov in Srbov do skupne države je, da Srbi hočejo Jugoslavijo, če morejo v njej imeti prevladujočo položaj, kar oni smatrajo za popolnoma naravno stvar. Če pa tega ne morejo doseči, potem veliko večino Srbov Jugoslavija ne zanima. V tem primeru hočejo imeti Veliko Srbijo z maksimalnimi mejami, Hrvati in Slovenci pa naj grejo svojo pot. Srbsko stališče temelji na načelu, da Srbom kot številčno najmočnejšim v skupnosti pripada vodilna vloga, ki mora biti zagotovljena na ta način, na so vse osrednje oblasti v Beogradu, kar jim že s samim tem zagotavlja privilegirani položaj v vodstvu skupnih državnih poslov.

Dokler večina Srbov, če iskreno želi Jugoslavijo, ne sprejme take osnove enakopravnosti, ki bo zagotavljala resnično enakost Srbov in Hrvatov in ne zavže ideje številčne nadmoči kot razlog za zahtevo po prevladujočem položaju,

je državna skupnost za Hrvate nesprejemljiva. Ker Hrvati ne zahtevajo, da bi skupne državne posle, še manj pa srbske notranje zadeve reševali iz Zagreba, prav tako ne morejo pristati, da bi te posle vodili Srbi iz Beograda. Glavno vprašanje kakega bodočega srbsko-hrvatskega sporazuma je, da če večina Srbov razume in more sprejeti to upravičeno stališče tistih Hrvatov, ki so za Jugoslavijo. Če večina Srbov tega stališča ne more sprejeti, potem je gotovo, da ogromna večina Hrvatov, med njimi tudi Jaz sam, ne želi nobene državne skupnosti s Srbijo in srbskim narodom. Če pa večina srbskega naroda sprejema v načelu tako osnovo enakopravnosti, potem se bo našla in se tudi mora najti kaka oblika za skupno življenje Hrvatov in Hrvatov in za to potrebna jamstva.

Nobenega opravičenega razloga ne vidim zakaj Srbi ne bi sprejeli osnove za resnično enakopravnost, če v resnici hočejo skupno državo in jim ni samo do prevladujočega položaja v taki državi. Opravičene koristi Srbije in Srbov ne bodo trpele nobene škode, če se npr. odnosi med Srbijo in Hrvatsko postavijo na podobne temelje, da kakršnih so počivali odnosi med Avstrijo in Madžarsko v letih med 1867 in 1918 s tem da glavno mesto ne bo niti Beograd, niti Zagreb, ampak kako drugo sporazumno mesto. (Vsekakor se mora v vsaki jugoslovanski državni skupnosti uporabiti načelo kvadrilazma in ne dualizma s posobnim položajem Bosne in Hercegovine, toda načela medsebojnih odnosov lahko ostanejo taka, kakršna so veljala v avstro-ogrskem dualizmu. (Nadaljevanje)

Novice iz Slovenije

Na obnem zboru Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je bil dne 21. decembra znova potrjen dosednji odbor. Še naprej je predsednik Josip Vidmar, podpredsednik prof. Anton Kuhelj, glavni tajnik prof. dr. Milko Kos, ki je decembra slavil 70. letnico. Nadzorni odbor je prav tako ostal v dosednji sestavi prof. Josipa Plemlja, prof. Ivana Rakovca in prof. Sreka Brodarja.

V Sloveniji je v zadnjem času dobilo avtomatska telef. centralo tudi Novo mesto s 600 številkami. Novomeška avtomatska centrala je obenem povezovalna centrala za vozalni telefonski centrali v Vidmu-Krškem s 300 številkami, ki bo verjetno dograjena do decembra 1963, in enake z 200 priključki v Črnomlju, ki naj bi bila gotova do sredine leta 1964. Razen tega bodo do sredine tega leta zgrajene še telefonske centrale v Brezicah, Sevnici in Metliki. Poštna uprava v Novem mestu ima 64 krajevnih post. V okraju pride ena pošta že na 2.565 prebivalcev, medtem ko pride v slovenski republiki ena pošta na 3.285 prebivalcev, v državi pa šele na 6.000.

Predsednik mariborske občine ing. Marko Kržišnik je napovedal skorajšnjo pripravo generalnega urbanističnega načrta tudi za Maribor, ki ga zahteva neprestano širjenje mesta. Po sodbi strokovnjakov se bo število mariborskega prebivalstva od sedanjih 89.000 v prihodnjih letih dvignilo na 160.000. Število prebivalstva se bo zlasti povečalo v mestnih predelih na desnem bregu Drave, ker se tu mesto tudi najbolj širi. Na desnem bregu Drave živi sedaj v Mariboru 50.000 ljudi, v bodočih letih bo to število naraslo na 120.000. Na levem bregu Drave živijo sedaj 38.000 prebivalcev, v prihodnjih letih se bo pa to število povečalo samo za kakih 10.000.

FLRJ ima po zadnji združitvi manjših okrajev v republikah Hrvaški in Bosni ter Hercegovini od 1. januarja naprej samo še 50 okrajev namesto dotodanjih 74. Občin je sedaj v državi 566 prej pa jih je bilo 700. Črna gora sploh nima okrajev. Prav tako ne kosovsko-metohijska oblast. Po številu prebivalstva so sedaj največji okraji Beograd, Zagreb, Osijek, Kraljevo in Split. Splitski okraj je tako velik, da obsega vso Dalmacijo, samo občina Split pa je s 127.000 prebivalci največja občina na Hrvaškem.

Ljubljanska filharmonija je začela letošnje koncertno sezono z izvedbo novega dr. Švarovega glasbenega dela Concerto grosso. Koncert je dirigiral Anton Nanut, dirigent dubrovniškega sinfoničnega orkestra.

„Anton Ažbe in njegova šola“ je naslov Zborniku, ki ga je uredil dr. Karel Dobida za nedavno Ažbetovo jubilejno razstavo. V Zborniku je med drugim objavljena doslej najboljša študija, ki jo je napisal dr. Franc Stele. Dr. ja o učitelju slovenskih impresionistov,

Katarina Ambrožič je prispevala študijo „Ažbetova šola in srbski slikarji“, dr. Karel Dobida pa „Doneske k Ažbetovu življenjepis“. Nadaljni prispevki so prevedeni iz raznih drugih svetovnih jezikov.

Krim je s svojim Turističnim domom postal še bolj privlačna izletniška točka. V turističnem domu je v gostinski sobi prostora za 80 gostov v drugi sobi pa lahko prenočuje do 6 oseb.

Električno gospodarstvo Slovenije je v novembru in decembru prodalo Avstriji 17 milijonov kilovatnih ur električne energije. Avstrijski sosed dobiva elektriko iz Slovenije po daljnovidni iz Dravograda v Labod na Koroskem. **Zavod za vodno gospodarstvo LRS** je izdelal obširno študijo o Cerkniskem jezeru z namenom, da bi našli najboljše rešitve za izkoriščanje jezerske površine v kmetijske, turistične in energetske namene. Cerknisko jezero ima površine 2600 ha. Od te površine bi po navedeni študiji 2000 ha izsušili za kmetijske namene, od preostalih 600 ha bi 450 do 500 ha pustili za presihajoče jezero, 100 do 150 ha naj bi pa bilo stalno Cerknisko jezero. S takim načrtom rešitve vprašanja Cerkniskega jezera pa turistične ustanove niso zadovoljne. Izjavljajo, da mora biti privlačnost presihajočega Cerkniskega jezera za domače in inozemske turiste še naprej ohranjena, ker je bila v Sloveniji s tem jezerom v svetu znana že tedaj, ko je inozemstvo za ostale lepote Slovenije še malo ali pa nič vedelo. Tudi tisti, ki bi radi vodovje Cerkniskega jezera izrabili za energetske namene, s predlaganim načinom rešitve vprašanja Cerkniskega jezera ne soglašajo. Zato so oblasti pozvale vse ustavoze, naj do 1. maja vsaka zase izdelata točne načrte

s konkretnimi predlogi za rešitev problema presihajočega jezera v Cerknici, tako, da bi imeli od tega korist kmetijstvo, turizem, ker naj bi ta kraj v turističnem pogledu postal še bolj zanimiv in v njem naj bi tudi proizvajali večje količine električne energije.

Na ljubljanski občini razmišljajo o tem, da bi na gradu odprli stalno galerijo slik.

Umrli so, v Ljubljani: Avguštna Zavrli, roj. Lindl, Angela Radovan, roj. Bošnjak, Antonija Špolar, vdova, Irma Smrke, knjigovodkinja, Franc Kutina, gradbeni delovodja v p., Adria-Fajeta Perič, roj. Trošt, Leopold Jenko, „uslužbenec podjetja „Toplovod“ v p., Nežka Čeh, upok., Anton Petač, Marija Kukman roj. Gorjup, Tonček Prebil, Jože Papež, upok., Terezija Kovač, roj. Burger, Oton Vidrih, polkovnik v p., Jože Benulič, žel, upok., Cirij Jelinčič, Jože Lumpert, mlinar v p., Mihael Serneck, Marija Kikelj roj. Japelj, Julija Voljč, roj. Srebot in Rudolf Krašovec, gost. in pos. v št. Vidu pri Stični, Karel Golob, strokovni učitelj v Celju, Nežka Ambrožič, roj. Franc na Jesenicah, Marija Porenta v Domžalah, Ivah Gombač, krojaški mojster v Litiji, Rado Podrekar na Jesenicah, Franc Šteblaj, gozdar v p. v Dragi, Anton Ronko, župnik v p. v Robu, Jože Jerman v Celju, Marija Jurca v Postojni, Terezija Žrnavec, roj. Flek, vdova po prof. v Sevnici, Janez Odar, cestni delavec na Bledu, Janko Gostič, pisarniški ravnatelj v p. v Lukovici, Franc Knež v Sp. Pirničah, Ivana Bergant, roj. Jeraj v Kamniku, Julka Korošec v Ribičevem laz, Marija Samotorčan, roj. Černe na Plešivici, Martin Bizjak na Viču, Irma Perkič, roj. Horvat v Murški Soboti, Berto Cerar v Kamniku, Marija Moljk, roj. Brglez v Polčanah, Janez Homar, pos. v Kamniku, Ivan Barlič, upok. v Šmarju, Ivan Žumer, biv. gost. in trgovec v Rogoški Slatini in Ana Učar v Celju.

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Vse naročnike Svobodne Slovenije, ki še nimajo poravnane naročnine za leto 1962 prosimo, da jo plačajo čimprej, najkasneje do konca t. m. Uprava lista mora izpolniti svoje obveznosti in poravnati tiskarske in druge stroške najkasneje do konca t. m. Zato ne odlašajte s plačilom in nam ne delajte novih stroškov za pošiljanje pismenih opominov.

Naročnino plačajte ali osebno v upravi lista Ramón Falcón 4158, pri poverjenikih ali po pošti z bančnim čekom ali giro postalom. Če pa kdo, ki stanuje na področju Vel. Buenos Airesa, želi, da ga obišče naš zastopnik, naj nam to sporoči telefonično ali pismeno. To pa le, če resni drugače mogoče.

Osebnosti

V San Justu sta umrli rojakinja Franciška Mehle in štefka Ristič. Pokopali so ju na novem Sanjuškem pokopališču Villegas. Naj počivata v miru, preostali pa izrekamo iskreno sožalje.

MORON — CASTELAR

Odsek SFZ v Moronu je imej v soboto, 16. t. m. redni mesečni sestanek. Predsednik Ivo Madhen je po pozdravu dal besedo predavatelju Aleksandru Majhnu, ki je govoril o idealih; pokazal je razliko, kako gledajo npr. na ljubezen oni, ki ne verujejo v posmrtnost, od onih, ki verujejo v Boga. Našel je prvine prave ljubezni, nevarne mreže; povedal, kak naj bo odnos fanta do deklet itd. Fantje so nagradili govornika za njegova izvajanja z aplavzom. Po debati je predsednik povabil vse fante na duhovne vaje, ki bodo 3. marca t. l. Nato sta brata Božo in Tine Vivod pokazala tepe in zanimive skiptične slike z njune ture po barioških vrhovih.

Pismo iz skrajnega argentinskega severa

Naročnik našega lista, ki je po prihodu v Argentino odšel v severne argentinske province, nam je pred dnevi iz tistega dela province Salta, ki meji na Bolivo, poslal pismo, v katerem nam popisuje tamošnje kraje, ljudi in njihov način življenja in dela. Takole nam piše:

V en, da Vas bo presenetilo to pismo iz kraja, ki je tako zelo oddaljen od Buenos Airesa. Kaj naj Vam povem? Najbolj se boste začudili, da je minilo že več let, kar sem spregovoril zadnjic slovensko besedo. Pa se mi je na moji življenjski poti zgodilo, da sem v Salto naletel na zelo dobro družino. Gospa je Slovenka iz Goriskega, poročena z Italijanom. Imata že odrasle otroke. Vsi so zelo dobri z mano. Gospa ne zna več slovensko govoriti: od otrok pa razume slovensko samo hčerka učiteljica, govori pa sveda tudi ona ne zna. Gospa pa zna še več slovenskih pesmi. Večkrat jih zapoje. In to je zame vedno veliko doživetje.

V prvih letih po prihodu v to deželo sem bil zaposlen pri podjetju, ki je gradilo ceste iz San Antonio de los Cobres proti Čilu. Službo sem imel v pisarni. Spoznal sem se z mnogimi ljudmi iz Campo Quijana. To je majhno, a zelo ljubko mestce. V njem živi zelo malo belcev in inozemcev. Večino imajo domorodci, ki zelo plejo. Hribi okoli so zelo lepi, zeleni. Je polno hrust in breskev. Ljudje so zelo pohojni; iz hribovskih krajev so večkrat prišli v naselje z zaobljubimi procesijami. V procesiji so nosili kako sliko ali kip, okoli njega pa plesali kot namaskirani ptiči. Vera pri teh ljudeh je

pa v zadnjem času začela padati. Med njimi se je začelo oglašati več protestantskih misijonarjev.

V kraju, kjer pa sedaj živim, je povsem drugačna klima, čeprav sem v isti provinci — v Salto. Sem v kraju, ki je oddaljen 4 km od reke Berméjo in je približno 20 km vstran od mesta Oran. Od tu je samo kakih 60 km do bolivilske meje.

Klima je neznozna. Vročina, huda vročina. Že ob osmih zjutraj imamo 35 stopinj, opoldne pa vročina doseže 45-50 in tudi do 55 stopinj C. V senci ni nikdar pod 45 stopinjami.

Okolje je polno Indijancev rodu Changuancos Tovas, ki so prišli iz severa in Pilcomaya. Belcev je med njimi zelo malo. Zato se mi zdi, da živim nekje na drugem planetu; nekje daleč, daleč. Zaradi vročine je tu glavno pravilo pri delu pri vsem drugem ravnanju: počasnost. Ljudje delajo počasi, hodijo počasi, jedo in pijejo počasi. Prometa je malo, rastlinstvo je zaradi vlage in vročine bujno, bohotno. Stavbe so delno v kolonialnem stilu ali pa v tropskem, t. j. na koleh zaradi golazni. Stanovanja so počena za uradništvo in za delavce ter njihove družine. Tu je polno kač, velikih in malih. Velike so dolge do 5 metrov. Od roparskih živali omenjam pume, ki jih je

zelo veliko. Ne smem pozabiti komarjev in izredno malih mušic, ki človeka nadlegujejo povsod: pri delu, jedi in spanju. Malo večja vrsta mušic, manjše so kot navadne muhe, so tudi zelo nadležne. Njihov pik zelo boli.

Ljudje zelo radi pijejo. Trgovin v našem pomenu tu ni. Tudi kakih kinov, kot so po mestih, ne. Kinopredstave so na prostem vsako soboto in nedeljo zastoni. Indijanci nosijo krila. Moški so precej leni, žene pa morajo garati kot živina. Npr. žena Indijanka mora nositi težke butare drv, za njo pa stopa mošt Indijanec in srebra žganje iz sladkornega trsa. Indijanci so zelo maščevalni in mora biti človek v občevanju z njimi previden. Včasih sem šel poslušati njihove pesmi in gledat njihove plesne. Pri plesu se objamejo in plešejo tesno stisnjeni kot pri kolu. Plešejo počej v zboru od mraka pa v pozno noč, dokler ne omahnejo in zaspe. Žive pa v kolibah iz bambusovih listov kot afriški primitivci. Delajo pa samo to, kar jim ukaže poglavar — casique. Indijanci so črnkaste barve in imajo kiselkast voni. So po večini Bolivijanci in Paraguajci ter mešanec. Večina ne zna pisati in ne brati. Pa si zaradi tega ne delajo skrbi. So pa močni in lepe rasti.

To je moje sedanje okolje. Ko vdiham: to ozračje, človeka objame nekako čudno občutje. Neka žalost, ki pa ni domotožje. Pa se človek le počasi vzilva tudi v tako okolje in se navaja na tak način življenja.

Bliža se pust, karnevāl. Tedaj hodijo tukajšnji Indijanci kot na polnagogo šeme in polivajo z vodo vse druge

SLOVENCIP SVETU

VENEZUELA

Smrt rojaka. V Caracasu je umrl dobro pripravljen na smrt Franc Lah. Pokopali so ga s pogrebno mašo, ki jo je daroval g. Jauze Grile. Pok. Laha je na njegovi zadnji poti spremljalo lepo število rojakov. V Puerto Cabello je pa zapustila Frankovo družino štiri letna hčerka.

V Caracasu sta se 5. januarja poročila Albin Rusič in Marija Sodja, Čestitamo.

Slovenci v Caracasu so imeli na božični večer polnočnico v zavodu Domingo Savio v Los Dos Caminos, dne 27. januarja, na zadnji nedeljo v januarju, se jih je pa zopet precej zbralo pri slovenski maši v kraju Tocuyito.

KANADA

V Winnipegu Slovenci nočejo zaostajati za rojaki v drugih krajih. To tem manj, ker jih je kar kakih 200 družin. Že dalj časa so tudi tu v pripravi za postavitvijo lastne cerkve in dvorane. To zamisel so uresničili pred kratkim z nakupom protestantske cerkve z dvorano in dokaj obsežnim zemljiščem okrog nje. Cerkev bo posvečena Lurški Materi božji, za dušno pastirstvo pa bodo skrbeli slov. lazaristi. Krajevni škof je nakup cerkve odobril in je upravo cerkve tudi izročil slov. lazaristom. Dospel je za dušno pastirstvo Slovencev v Winnipegu skrbeli slovenski frančiškani iz Lemonta, dalj časa g. Karel Wolbang, za njim češki duhovnik Čeljustka, nato pa slov. lazaristi iz Toronta.

AVSTRALIJA

Melbournski listi so obširno pisali o zločinu, ki ga je zagrešil rojak Stanko Šumrada, ki je 3. januarja t. l. ponoči ustrelil svojo ženo Kristino, roj. Sterle. Policia je morila prijela v bližini mesta, kjer so našli tudi njegov avto s truplom ustreljene žene. Stanko Šumrada je bil zaradi napada na ženo že enkrat pred sodiščem, odkoder so ga poslali v jetniško umobolnico. Od tu se je pred meseci vrnil na svoj dom. Pok. Kristina Šumrada roj. Sterle je doma iz Kozarišč pri Ložu na Notranjskem. Iz istega kraja je tudi njen mož Stanko, s katerim se je poročila leta 1952 v Trstu, nato sta pa oba odšla v Avstralijo in živela v Melbournu. V Avstraliji zapuščala poleg štirih nepreskrbljenih otrok — najstarejša hčerka je stara 8 let, najmlajši sinček pa komaj 5 mesecev — še brata Ludvika, doma pa starše, dve sestri in dva brata.

V Avstraliji so bili v zadnjem času rojeni naslednji otroci: V Bell Parku v družini Ivana Kranjca in Ludmile, roj. Švarca sin Silvester Franc, istotam v družini Ivana Zele in Emilije, roj. Rok sin Tonček; v Dalmore, Gippsland, v družini Antona Medveda in Ivanke, roj. Karničnik hčerka Katarina; v Kew v družini Nilsa Henryja Mattssona in Slavke, roj. Pipan sin Erik Ronald, v družini Jožefa Simičič in Eme, roj. Ve-

Vsak teden ena

NE VEM, KDO BOLJ JE TOŽEN

Ne vem, kdo bolj je tožen, škranček ali jaz, ah, njemu kakor meni tesno je isti čas.

Škrančku več leteti, več peti ni mi moč, ker zemljo mrak objema, ker nanjo pada noč.

Veselo z vama peti i meni noč ne da, a noč to bolj je huda, to noč je v dnu srca.

lišček sin Dani Jožef, v družini Oskarja Simičiča in Bosiljke, roj. Plavljanič hčerka Margareta, v družini Franca Ludvika in Marije, roj. Medved sin Robert, v družini Ignacija Kalistra in Pavle, roj. Sterle hčerka Irena Marija, v družini Silva Tomšiča in Livije, roj. Kreševič sin Ronald Frank, v družini Slavka Kregar in Ančke, roj. Činč hčerka Marija Emilija; v Paddingtonu v družini Karla Celina in Francke, roj. Ček sin Drago; v Camperdownu v družini Silvana Franca in Zorke, roj. Pavlovec sin Stojan; v Sydenhamu v družini Andreja Zrima in Kristine, roj. Vrbanc sin Norman, v Marriekvillu v družini Stanislava Bele in Stanke, roj. Bergoc sin Ivan; v Enmore v družini Ivana Skrajnar in Margarete, roj. Gjurica sin Vinko.

Poroili so se: V Paddingtonu: Andrej Pagon iz Cerka in Pavla Oberstar, Alojzij Kravs iz Loškega potoka in Marija Ružič iz Podstrane, Vid Jančič od Sv. Marije na Muri in Katica Kedmenec iz istega kraja, Albert Stok iz Povina pri Sezani in Rajka Bosna iz Betine pri Šibeniku, Peter Berginc iz Bellaka in Čvetka Bukovec iz Čepel v Beli Kraljini, Stane Žitko iz Šilva in Helena Bedič iz Budincev, Milan Širčelj iz Ilirske Bistrice in Silva Matko iz Tominja, Jože Hrastnik iz Vojnika in Jožica Ramšak iz Šmartna v Rožni dolini. V Melbournu: Jožef Čeh iz Korene pri Mariboru in Jana Prajdič iz Zirovnice na Gor., Manfred Wolfgang Ptok iz Šlezije in Lidija Uršič iz Gorice, Franc Ivančič iz Hrenovice in Ivanka Dodič iz Obrova, Franc Zgoznic iz Zg. Kamenščaka in Marija Smerdel iz Selc in Stanislav Ogriz iz Mislinja in Natalija Tončič iz Koc. V Pascoe Vale Stanko Hartman od Sv. Lovrenca na Štaj. in Vera Bodnarčuk iz Beograda, v Nort Fitzroyu Jožef Parkaš iz Hotize in Rozina Cigan iz Čresnovcev, v Sunburyju pa Franc Kranjc iz Maribora in Angela Salamon iz Celja.

PO ŠPORTNEM SVETU

Slovenski smučarji se letošnje zimo nekoliko bolje uveljavljajo pri raznih mednarodnih tekmovanjih, dočim so skakalci pričeli precej slabše kot lani. Tako je na tradicionalnih tekmah v alpski kombinaciji v Wengenu Lakota zasedel v smuku 31. mesto, v slalomu pa

„Prosim; ko pritisne mraz, grem bolj na sever, nato se pa zopet vrnem.“

Med temi Indijanci je polno protestantskih misijonarjev. Npr. Indijanci iz Pilcomaya so bili vsi protestantje. So mi kazali sveto pismo, tiskano v jeziku matak. Včasih sem kakemu Indijancu kaj dal. Sedaj pa ne več, ker sem uvidel, da je ta stvar lahko nevarna. Kajti, če je Indijancu kaka stvar všeč in mu je ne daš, se mu silno zameriš. To je pa zopet lahko nevarno. Da si boste predstavili, kako odrezan sem od sveta, Vam povem, da sem šele iz Svobodne Slovenije pred časom zvedel za smrt škofa Rožmana. Kaka škoda! Zato sem sedaj tako vesel, ko list redno k meni prihaja. Drugače pa zvezmo za novice iz Buenos Airesa precej pozno, kadar ni elektrike in ne moremo poslušati radia.

Moje življenje izven službe je precej enostavno. Prijateljev nimam; pa zato več berem in študiram angleščino. Če mi bo klima nagajala — kraj je tudi precej malaričen —, bom moral oditi drugam. Talne vode ne pijem, ker je ne zdrava, pač pa razkuženo iz reke. Navadno pa pijemo pivo ali coca-colo. Steklenica piva je po 20 pesov, coca-cola pa po 10. Za hrano plačam mesečno v obratu 2500 pesov. Omenibus od tu v Salto pa stane na eno stran 218 pesov.

Ko sem se ravnokar od pisanja ozrl ven, vidim na tisoče in tisoče belih metljev, ki letijo proti severu.

Sedaj pa naj zaključim to pisanje. Vse pri Svobodni Sloveniji in vse njene bravce toplo pozdravlja

A. R.

PO ŠPORTNEM SVETU

(Nadaljevanje s 3. strani)

29. Zmagal pa je v slalomu najboljši alpski smučar Francez Perrilat, v smuku pa Avstrijec Karl Schranz, nova zvezda avstrijskega smučanja. Perrilat si je osvojil tudi prvo mesto v alpski kombinaciji. Za letošnje 33. tekmovanje je FIS precej spremenila določila o pravici nastopa in je tako tekmovalo samo 57 tekmovalcev iz 11 držav.

V švicarskem Gruendewaldu pa je tekmovalo 70 smučark, prav tako v alpski kombinaciji. V slalomu je zmagala B. Hennerberger (Z. Nemčija), Slovenka Krista Fanellova je bila 25, Ankeletova 42, Klofutarjeva pa 45. V veslalomu je zmagala Francozinja Goitshel, v smuku pa je bila spet prva Hennerbergova, Ankeletova je dosegla 38. Fanellova 46. in Klofutarjeva 47. mesto.

Skakavci pa niso potrdili slovesa, ki so si ga lani priborili, vsaj ne na prvem večjem mednarodnem tekmovanju v Oberstdorfu v Nemčiji, ki spada med vsakoletno takozvano nemško-avstrijsko turnejo. Tekmovanja se skoro neprekinjeno vrše v Oberstdorfu, Innsbrucku, Garmisch-Partenkirchenu in Bischofshofenu. Ker zahodno-nemške oblasti niso dale dovoljenja za vstop skakavcem iz Vzhodne Nemčije, ni nastopil svetovni prvak Recknagel. Prvo mesto je osvojil Engan iz Norveške, sledila sta mu Bolkart (ZN) in Igeeth (Norveška), 29. mesto je osvojil Zajc, 37. Oman, 46. Jemc in 51. Nachtigal. V Davosu in St. Moritzu v Švici so tekmovali mlajšinci Koprivšek, Brilej in Smolej ter član Eržen. Pri obeh tekmovanjih je zmagal Italijan Ceceon, drugi pa je bil Švicar Zechner. V St. Moritzu je zasedel Koprivšek 3. mesto, 6. Smolej in 7. Brilej. Med člani pa se je Eržen uvrstil na 9. mesto. V Davosu pa je bil 15., dočim so med mladinci dosegli Brilej 5., Koprivšek 6. in Smolej 7. mesto.

OBVESTILA

Razgovor vseh voditeljev in vaditeljev naraščajnikov SFZ bo v soboto 23. februarja ob 19 v Slovenski hiši.

Sestanek članic SDO bo v nedeljo 3. marca po sv. maši v Slov. hiši. Na sporedu predavanje o kinu in televiziji.

V nedeljo, 24. februarja bo v Lanusu družabna prireditev društva Slovenska vas in ostalih tamošnjih društev.

Veselo pustno veselico pripravlja Slomškov dom na pustno nedeljo ob 4 popoldne. Preskrbljeno bo za veselo

NOVI HLADILNIK

BLED 63

sestavljen iz najboljšega materiala. Po svoji obliki in opremljenosti prekaša vse dosežane.

Ako ga še nimaš, nabavi si ga pri

P. NOVAKU

kakor tudi vse drugo za dom.

Naznanjam, da sprejemam vsa pravila in celotno zamenjavo hladilnikov in T.V. aparatov.

Cerrito 2245 Lomas del Mirador

- DOLGOROČNO ODPLAČEVANJE
- CENA
- KVALITETA

muziko in najboljšo postrežbo! Za dobro vojo bo poskrbljeno tudi na pustni torek popoldne. Lepo vabljeni!

Dijaki! Pozor! Skripte za izpite srednješolskega tečaja so na razpolago vsako nedeljo po maši v Slov. hiši.

Pouk v slov. šolskih tečajih se bo začel v marcu. Dne 3. marca ob 4 popoldne bo v dvorani Slovenske hiše začetna sv. maša. Po sv. maši filmske slike iz Slovenije v barvah iz leta 1962.

IV. redni občni zbor Slomškovega doma bo v nedeljo 10. marca ob 10 popoldne. Za vse člane je udeležba obvezna.

Društvo Slov. vas v Lanusu sporoča, da ima v nedeljo dne 10. marca 1963 ob 16. uri svoj redni letni občni zbor. Vabi odbor.

Ena izmed glavnih in najlepših točk letošnjega Slovenskega dne bo tabor narodnih noš. Pohitite s prijavitelji, pa tudi z delom, da bomo vsem navzočim pokazali lepoto naše vedno lepe narodne noše. Prijave bomo zaključili v nedeljo, 3. marca, nato bomo pričeli z delom. Vsa pojasnila ob sobotah in nedeljah zvečer v Slomškovem domu, Castelli 28, Ramos Mejia.

CERKVENI OGLASNIK

Pričetek mladinskih duhovnih vaj: za dekleta: sobota, 23. februarja ob 17; za fante: nedelja, 3. marca ob 7 zjutraj.

LOJZE NOVAK

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO BUCARI & GALLETI

Avda de Mayo 302

Ramos Mejia

T. 658-7033

Vse za dom, in kot vedno, najboljša kakovost in najboljše znamke TV, hladilniki, šivalni in pralni stroji, štedilniki itd. Cenjenim odjemalcem sporočamo, da tudi že lahko postrežemo z najboljšim pohištvo vseh slogov, kakor tudi z velikim, izbiro kuhinjskega pohištva po najugodnejših cenah in z dolgoročnim odplačevanjem.

Naša ponudba za srečnejše leto 1963 TV velikega aparata (gran angular), sestavljen iz najboljšega uvoženega materiala po 1500 pesov na mesec.

Obiščite nas in prepričajte se!

DEZ je bil res potreben za pampo, toda za PRISTAVO — po pravici rečeno — ga prejšnjo nedeljo NE BI BILO TREBA.

Pa vendar: *Namočilo nas je, da je kaj!*

In smo bili vsi, ki smo se kljub nalivom zabavali od dopoldanskih ur do poznega večera na mokri Pristavi, istega mnenja:

Bo pa na PRISTAVI

PUSTNA PRIREDITEV

v nedeljo, 24. februarja, popoldne

- 1. z istim sporedom,
- 2. toda s svežim jedilnikom,
- 3. s svežimi krofi in flancati,
- 4. s suhim vremenom, pa z mokrimi grli.

KER:

vsii, ki so morali zaradi dežja prejšnjo nedeljo ostati doma

— med njimi si tudi Ti —

se hočejo za pusta še enkrat nasmejati in zabavati na zeleni Pristavi.

NA SVIDENJE TOREJ!

Upravni odbor

Nujno prodajam

JEEP WILLYS 1947

in

DKW

obe vozili v zelo dobrem stanju

Vprašati po Franciscu na

T. E. 88-9195

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827

Buenos Aires

SLOV. DOM V BERAZATEGUIJU

V nedeljo, 24. februarja, ob

5 popoldne vesela

pustna zabava

Vsi rojaki vljudo vabljeni!

SLOV. DOM V SAN MARTINU

bo imel na pustno nedeljo, 24. febr. popoldne od 18 dalje v svojih prostorih v ulici Córdoba 129 svojo

PUSTNO PRIREDITEV

Na to domačo prireditev vabimo vse rojake, zlasti pa še vsa sanmartinsko družino

Vsem lastnikom pletilnih strojev sporočamo, da domače podjetje

Brata Piber

San Justo, Pichincha 3973

Izdeluje: Variador automático de frontura, alistador automático de colores

Prednosti: Instalacija na licu mesta Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji.

SLOV. DOM V CARAPACHAYU

vabi na

pusno zabavo

ki jo priredi na pustno nedeljo, 24. februarja popoldne v svojih prostorih z zanimivim sporedom.

Zabave v tem domu so znane po svoji prisrčnosti in domačnosti, zato

LEPO VABLJENI!

Naš dom v San Justu pripravlja na pustno nedeljo, 24. feb. popoldne

PUSTNO PRIREDITEV

Na to prireditev, ki je že tradicionalna vabimo vse rojake. Poleg bogato založene kuhinje, ne bo manjkalo krofov in flancatov. Za veselo razpoloženje, ki je navadno v našem domu, bo poskrbel orkester „Triglav Jazz“

Začetek: Ob 4 popoldne — Nasvidenje!

Naš dom v San Justu

H. Yrigoyen 2756

Dne 11. februarja 1963 je v 82. letu starosti umrl v Ljubljani dobro pripravljen za odhod v večno življenje naš dragi in dobri ata

IVAN KOMAN

strojevodja v p.

K zadnjemu počitku so ga spremili dne 14. februarja 1963 na pokopališče pri Sv. Križu v Ljubljani.

Priporočam ga v molitev in spomin.

Buenos Aires, 19. februarja 1963.

Malči, por. Krošelj
hčerka

IVAN PREGELJ:

Otroci sonca

V tiho, mehko žalost je utonila. Rahlo so ji gibale ustnice. Čudno lep je bil njen obraz, njene žive, strastne nosnice, njene ustnice. Težke, kakor trudne so ležale trepalnice na licih. Geometer je drhtel, prevzet od presladke miline, ki je vela od nje, iz njenega devištva, njene bridko zrele lepote.

„To žalost v sebi,“ je govorila, „sem podedovala po njej. Mnogo je jokala. Vedno. France kadar bom tvoja, ali bom tudi morala jokati?“

„Malo že, malo,“ je odgovoril geometer mehko, „kakor otroci za ubito punčko iz ila. Hudo pa ne, ne dolgo.“

„Ne dolgo,“ se je nasmehnila in se okrenila živo. „Pojdiva v cerkev!“

„Tvoje ustnice,“ je zaprosil on znova, a se mu je le nasmehnila.

Stopila sta v tiho, zatohlo cerkev. Stare ženske so se radovedno ozrle po njima in strnile glave. Potem sta šla domov. Geometer je stopil h Koširju in rekel:

„Gospod Košir, neko željo imam. S Heleno sva se zmenila. Zdaj pa snubim. Ne odrecite mi je!“

Košir se je zasmeljal.

„Fant, vsaj v frak bi se oblekel, ko snubiš.“

„Nisem ga vajen,“ se je nasmehnil Poznik.

„Jaz tudi ne,“ mu je stisnil Košir roko. „Pa zdaj te moram predstaviti naši materi kot zeta. Pojdi!“

„Žena,“ je rekel Košir, „glej, to je naš zet. Helena ga mara. Ali je tebi všeč?“

Koširka se je udobno naklonila in rekla vselo:

„To ste kar čez noč uredili, gospod France. Prav. Bog vam daj srečo in svoj blagoslov.“

Nato pa je pripomnila:

„Pa to je zdaj dobro. Lejte, Slavica, ta froček, se je prebudila pa vas hoče imeti pri sebi. Zdaj bo to moči, zdaj ste domač in naš. Pojdimo k njej.“

Vsi trije so šli k sladki bolnici. Ko jih je ugledala, je tlesnila s svojimi oblimi, golimi rokami. Samo malo je bila upadla in pod očmi ji je ležala še senca bolečin in strahu.

„France, pobratim,“ je vzkliknila in iztegnila roko. Poljubil jo je in ona je zapela:

„Roko mi je poljubil, ste videli?“

„Froček neumni,“ se je nasmehnila Koširka s solzami veselja v očeh.

Sonce je vzšlo. Droben žarek se je prelij skozi polkrico in obvisel v kotu na obrazu Brezmadežne, v očeh ljubeče žene in matere, ki je umrla od ljubezni. Košir se je izljal iz sobe in srečal zdravnika Vurnika, ki je stopil iz Feliksove sobe. Košir mu je segel v roko.

„Obžalujem,“ je rekel Vurnik. „Sodim, da gospodu Feliksu ni pomoči.“

Tiho je brnela v bližini švarevalderica.

*

Poznik je porabil nekaj sončnih dni in šel na Polico, da bi videl še enkrat svojo staro botro, mater Katro, in ji povedal, da se ženi. Z veseljem krikom je dospel in jo našel še živo v sobi za pečjo. Zlezla je s peči za mizo in vse domače je nagnala iz sobe.

„Ven stopite! Ni treba, da vse slišite, kaj govoriva!“

Šli so v kuhinjo, ona pa je vpila in je rekla:

„France, galjotski moj fant. Torej si prišel, še enkrat. Moj Bog, kako si zrastle!“

„Mati,“ je klicaj France, „po blagoslov sem prišel, ženim se.“

„Ženiš se?“ je kričala. „Kje se že niš? Ali pa je poštena in tebe vredna?“

France ji je pokazal Helenino fotografijo. Dolgo jo je ogledovala in je vprašala:

„Ali je zate? Žalostna je. Zakaj je pusta?“

„Dolčas ji je po meni,“ se je nasmeljal.

Mati pa je vprašala:

„Brez nič je menda ne jemlješ?“

„Mati,“ je vzkliknil, „pet kmetij bi kupil le z denarjem.“

„Hudirjev fant,“ je vzkliknila žena. Nato je menila: „Za maše boš dal za menoj. Saj naši ne bodo. Lakomni so! Zato mi je všeč da dobiš bogato. Našim pa nič ne pravi. Samo beračiji bi. Tišči groš, ti svetujem!“

Zunaj v veži so se smejali domači. Slišali so vsako besedo. Ona je mislila, da govori tiho.

„Poklekni!“ je zavpila nato in položila svoje stare, uvele in pegave roke Pozniku na glavo. Rekla je:

„Boga se boj, duhovnika spoštuj in otroke naj ti da Mati božja v nebesih, da jih boš rad imel, kakor sem jaz tebe!“

Potem se je užalostila in rekla:

„Zdaj boš šel, France. Nič več me ne boš našel žive, moj fant. Moli za me in za maše daj! Saj vem, da boš. In tudi za svojo rajno mater plačaj, da bo imela mir, sirota. Strašno težko je umirala. Pa tega ti ne bom pravila, da ne boš jokal. Zbogom, galjot, moj fant!“

S tresočo roko mu je pokrižala obraz in se poslovila od njega...

France je mimogrede obiskal svoje prijatelje, župnika Matijo, kurata Jožeta in vikarja Lojzeta. Jožeta je našel pri Matiji; nato so šli k Lojzetu. Ko so sedli za mizo, je potegnili Jože karte iz levega žepa. V desnem je nosil brevir. Lojze je rekel:

„Pri meni bomo igrali z mojimi listi.“

Igrali so in Lojze jih je obral.

„Na povračilo,“ sta menila Matija in Jože, ko so vstali od mize. Bilo je dvanaesta ponoči.

Remember!...

Poznik je šel po beli gorski cesti ob laze visoko nad dolinami. Sončen, jesenski popoldan je bil skoraj pole-

ten, samo manj vroč, manj svetel. Zato je bilo bogastvo barev večje in mišljaja meja med senco in soncem. Prav kakor že nekoč poleti si je zvil geometer cigareto. Prav kakor tedaj je zaukal odnekod fantiček in Poznik je odzdravil, glasno, iz polnih pljuč. V rebrih med korenjem ste se dvignili Rebrnikovi hčerki, vesela Tončka in žalostna Matilda. Poznik pa še ni mogel pozdraviti, ko mu je stopila izza ovinka Helena naproti. Iznenajeno in veselo se ji je približal in ji poljubil ročico.

„Kesan si bil,“ se je smehljala.

„Nestrpna si bila,“ je odgovoril.

Obesila se mu je za roko. Obrnil se je z njo v reber in rekel:

„Kaj pa srček, ali ti še kaj nagaja, Tildek?“

„Se,“ je odvrnila deklica in ni dvignila glave.

„Pazi se,“ je rekel, Helena ga je povlekla za seboj.

„Vsa dekleta tikaš,“ je očitala.

Nasmeljal se je:

„Še si mi ljubo, ljubo sumna.“

„Tiho bodi,“ je vzkliknila deklica in mu zaprla usta z roko. Pri Rebrniku sta jima stopila naproti učitelj Sivec in Slavica...

V tiho zarjo so šli po vijugasti cesti. France in Helena zadaj, učitelj in Slavica spredaj. Od Rebrnikovi je gledala Matilda za njimi in tiščala roko na prsi. Ko odhajajočih ni več videla, je globoko vzdihnila in bolno zašepe-tala:

„V samostan pojdem in bom umrla.“ —